

РЕШЕНИЕ

№ 52

гр. Стара Загора, 11.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, ПА ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети януари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мариана М. Мавродиева

Членове: Веселина К. Мишова
Орлин Н. Летов

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова
като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно гражданско дело № 20255500500462 по описа за 2025 година

Производството е образувано по въззивна жалба, подадена от М. С. М. от гр. С.З., чрез процесуалния му представител адв. М. З., против решение № 143 от 17.02.2025 г., постановено по гр.д. № 3147/2024 г. на Районен съд – Стара Загора, в частта с която е постановено, че вина за разстройството на брака има съпругът, и в частта с която на съпругата е предоставено ползването на семейното жилище. Въззивникът счита, че решението е неправилно. Счита, че неправилно първоинстанционният съд е достигнал до извода чия е вината за разстройството на брака и на кого следва да се предостави семейното жилище, базирайки се на вината за разстройството на брака и на обстоятелството, че след изтичане на постановената ограничителна заповед, ответникът отново е дал повод за завеждане на дело по ЗЗДН. Счита, че неизпълнението на брачните задължения на единия съпруг не освобождава другия от изпълнението на неговите брачни задължения. Затова поведението на ищцата допринесло поне с 50% за дълбокото и непоправимо разстройство на брака, поради което единственият възможен извод бил да се приеме съвместна вина. Твърди, че подадената от Б. М. нова молба за защита от домашно насилие била отхвърлена, а издадената заповед – обезсилена. Предвид това не били налице и основания ползването на семейното жилище да бъде предоставено на съпругата. Твърди, че неговата жилищна нужда била еквивалентна на нейната, като нейното неправомерно поведение, с което инициира неоснователни производства по ЗЗДН, с които да го отстранят от жилището, било индигнация за недобросъвестно поведение и злоупотреба с

права. Правилно било жилището да се предостави на съпруга. При условията на евентуалност въззивникът счита, че съдът следва да определи размера на месечния наем, който въззиваемата следва да заплаща. Иска съдът да постанови решение, с което да определи, че вина за разстройството на брака имат и двамата съпрузи и да му предостави на него ползването на семейното жилище. При условията на евентуалност иска от съда да определи наем за едноличното ползване на семейното жилище в размер на 500 лв. месечно, считано от датата на поканата.

Въззиваемата Б. Д. М., чрез процесуалния си представител адв. К. А., оспорва въззивната жалба. По отношение на искания месечен наем въззиваемата счита, че това искане било неоснователно и не подлежало на разглеждане в настоящото производство. Евентуално счита, че посоченият месечен наем е прекалено завишен и не се дължи преди прекратяване на брака. Иска се съдът да постанови решение, с което да потвърди обжалваното.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт:

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо. Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, поради което е допустима, а по същество – неоснователна.

Пред първоинстанционния съд е бил предявен от Б. Д. М. иск за развод, заедно с исковете за ползването на семейното жилище и фамилното ѝ име.

Ищцата е твърдяла в исковата си молба, че между нея и съпруга ѝ – М. С. М. е сключен граждански брак в гр.С.З., за който е съставен акт № 227А от 28.08.1981 г. на Община С.З.. Бракът бил първи и за двамата съпрузи, като от него имали родени две деца – А.М.С. и С. М. С. – вече пълнолетни. Твърдяла е, че първоначално живеели добре в къщата на свекърва ѝ. През 1993 г. закупили дворно място и отишли на работа в Ч., за да спечелят пари и за построят къща. Там работили 2-3 години и после отишли да работят в П., където Б. М. продавала дрехи на пазара целогодишно, а М. стоял в квартирата или в заведение. Ищцата твърдяла, че се е молила съпругът ѝ да я сменя на пазара, но без успех. Той започнал да употребява алкохол и да я удря и обижда. Случвало се е през годините да вика полиция или да подава сигнали срещу него. Твърдяла е, че от дългото стоене на студено и побоищата се разболяла и след едно от прибиранията ѝ в България през 2004 г. и след създадена от сестрата на М. интрига, била много зле от поредния побой, като в същата година била и оперирана от гинекологично заболяване. Твърдяла е, че през 2010 г. се прибрала окончателно в България във вече построената им къща и отказвала да се върне отново в чужбина. Въпреки всичко ищцата търпяла влошените отношения със съпруга си, за да може децата да са заедно с двамата си родители. През 2015 г. ѝ открили злокачествено образуване и астма. След един от случаите на непрекъснати караници и обиди спрямо нея,

тя подаде молба до съда за издаване на заповед за защита, но делото било прекратено (гр.д. № 1979/2016 г.) Последният случай станал пред очите на внучката им и вследствие на побоя се е наложило тя да бъде приета в болница (16-17.05.2024 г.). Вследствие на водено дело имала издадена заповед за защита. Няколко пъти се е оплаквала в полицията и прокуратурата, но уврежданията ѝ винаги отговаряли на лека телесна повреда. Искала е съдът да прекрати сключения между нея и ответника граждански брак като дълбоко и непоправимо разстроен по вина на ответника; да ѝ предостави семейното жилище, находящо се в гр.С.З., ***; да постанови след прекратяване на брака ищцата да продължи да носи брачната си фамилия – М..

Ответникът е признал, че с ищцата са сключили граждански брак на 28.08.1981 г. Бракът бил първи и за двамата и от брака имали родени две деца, пълнолетни. Не оспорва обстоятелството, че семейното им жилище е къща с двор в гр. С.З., ***, който закупили. Къщата била построена по време на брака. Ответникът оспорва всички останали факти и обстоятелства. Не бил съгласен с твърдението на ищцата, че брачният им живот не е протекъл добре, че само ищцата е полагала труд в чужбина, че употребявал алкохол и че я е удрял. Оспорва твърдението, че през 2016 г. е извършил спрямо ищцата акт на домашно насилие и че вследствие на нанесен от него побой през месец май 2024 г. ищцата е влязла в болница. Заявява, че той също желае прекратяване на брака. Твърдял е, че от дълго време ищцата живяла в отделна стая в общото жилище. Не се интересувала от общото домакинство и проявявала неуважение, като непрекъснато търсила повод за скандали. Той също като ищцата считал, че бракът между тях бил дълбоко и непоправимо разстроен. Твърденията в исковата молба, относно причините, довели до разстройството в брачните отношения между тях, не отговаряли на действителността. Възражава семейното жилище да бъде предоставено на ищцата, за неопределен период от време. Твърди, че жилището има възможност да бъде преустроено с два отделни входа, като на втория етаж също имало баня и тоалетна. В случай, че съдът реши да не предостави жилището за съвместно ползване, ответникът моли същото да не бъде предоставено за ползване от ищцата за срок по-дълъг от три месеца. Не възражава ищцата след прекратяване на брака да продължи да носи брачната си фамилия М..

Първоинстанционният съд е приел, че бракът между страните е дълбоко и непоправимо разстроен и го е прекратил. Приел е, че вина за разстройството в брачните отношения има ответникът. Предоставил е ползването на семейното жилище на съпругата и е постановил след прекратяването на брака тя да продължи да носи фамилията М..

Решението в обжалваната част - относно вината за разстройството на брачните отношения е правилно, а относно ползването на семейното жилище - частично.

Страните не спорят и че са във влошени отношения и двамата желали да се разведат, като съпругата е искала развод по вина на ответника. Ответникът оспорва въпроса за вината, като моли съда да не се произнася по

този въпрос въобще или да приеме, че вината е съвместна. Възражението му е неоснователно.

От показанията на разпитаните пред първоинстанционния съд свидетели се установява, че ответникът упражнява физическо насилие над съпругата си. Така свид. С.К., която е съседка на страните, твърди, че е била свидетел през 1993 – 1994 г., когато Б. се скрила от съпруга си, за да не я тормози. Казва, че знае, че ищцата е била бита и малтретирана скоро. Освен това разказва за друг случай, на който е била свидетел. След като Б. се върнала от чужбина преди десетина години, покрай Новогодишните празници, съпругът ѝ я е пребил. Хванал за косата. Тогава, като чули виковете на улицата, излезли навън, за да разтърват страните. Свидетелката твърди, че Б. ѝ е споделяла, че винаги е била тормозена и малтретирана, като ѝ е показала синина от страни до бъбреците. През годините Б. споделяла и на други хора, че мъжът ѝ я бие. В този смисъл са и показанията на свид. М.М.. Тя твърди, че познава повече от 30 години Б., която ѝ е етърва. Твърди, че Б. не е видяла хубав живот с М. и винаги е била бита, малтретирана и обиждана. Не е чувала М. да говори хубави думи за съпругата си. М. ругаел и обиждал Б.. Свидетелката твърди, че е виждала как М. бие Б. и то по главата. Виждала е синини и травми по зъбите и носа ѝ. Когато Б. живеела в чужбина, ѝ се оплаквала непрекъснато, че М. продължава да упражнява насилие над нея. Преди два месеца посред нощ М. изгонил Б., дъщеря им и внучката им и те се приютили в дома на свидетелката. Всеки от тях си имал отделна стая в къщата и се хранили разделно. Така било откакто се прибрали от П. преди дванадесет години. И двамата живеели на първия етаж. Б. си стояла в стаята и се заключвала.

Съдът кредитира показанията на двете свидетелки като достоверни. Същите са детайлни и описват проблемният брачен живот на ищцата, по време на който тя е била системно подлагана на физическо насилие от съпруга си М.. Освен това показанията им кореспондират с писмените доказателства по делото. Така от съдебно-медицинско удостоверение от 2015 г., се установява, че в предварителните сведения Б. М. е съобщила на медицинското лице, че на 02.10.2015 г. е била бита с юмруци, ритници и стол от съпруга си и са установени травми на главата - отоци и кръвонасядания; по долната устна оток и кръвонасядане и кръвонасядания по гръдния кош и крайниците. Лекарят е посочил, че тези увреждания са от действието на твърди пъти предмети и отговарят да са получени по време и начин, отразени в предварителните сведения, т.е. така, както е съобщено. От амбулаторен лист от 19.10.2017 г. се установява, че ищцата е била преглеждана по повод на домашно насилие - получен удар в гръдния кош. На 04.12.2017 г. ищцата е подала до МВР Стара Загора сигнал за извършен над нея побой от ответника. На 14.06.2024 г. тя е била хоспитализирана в Клиника по неврохирургия след побой от сина и съпруга ѝ с юмруци, в резултат на което е получила загуба на съзнание.

По делото е установено още във връзка с отношенията между страните, че с решение № 830 от 08.10.2024 г. по гр.д. 2795/2024г. по описа на РС Стара

Загора на сина и съпруга на ищцата са наложени мерки за защита от домашно насилие, поради извършено от М. С. М. спрямо молителката психическо и физическо насилие на 06.06.2024 г., изразяващо се в отпращане на обида и нанасяне на удари.

От друга страна, по делото е разпитана свид. З.С. М., която е сестра на ответника. Тя твърди, че Б. постоянно правела скандали, не пускала роднините на съпруга си в къщата или искала да не общуват с М.. Пъдела постоянно сина си, децата си, снаха си. Свидетелката не сочи конкретна причина за скандалите, освен че не иска роднините на мъжа ѝ да гостуват в къщата им.

Посочените по-горе конкретни факти и обстоятелства, свързани със съпругеските отношения между страните и довели до състояние на дълбоко и непоправимо разстройство на брачното отношение, са виновно предизвикани от съпруга-ответник. Фактическата раздяла между съпрузите е наложена от неговото агресивно поведение към съпругата му. Доказателства за противобрачно поведение на ищцата няма. Показанията на един свидетел и то сестра на ответника не са достатъчни, за да се приеме, че поведението на ищцата е способствало по някакъв начин за разстройството в брачните отношения. Напротив. Въпреки многогодишното малтретиране, тя е търпяла това негово поведение. Дори и да се приеме, че съпругата е конфликтна и че не ѝ е било приятно и не е желала да приема в къщата си семейството и роднините на съпруга си, то това нито е брачно нарушение, нито оправдава по някакъв начин насилническото поведение на съпруга през всичките години брачен живот.

С оглед на така приетото за установено по делото отношенията между страните, въззивният съд намира, че вината за дълбокото и непоправимо разстройство на брака има само съпруга. Не може да се вмени във вина обстоятелството, че съпругата живее в друга стая и не се интересува от общото домакинство. Това положение – всеки от съпрузите да живее в отделна стая и да има разделност в разходите за домакинството, е наложено от агресивното поведение на съпруга и упражнявания системен тормоз върху съпругата, което напълно оправдава решението ѝ да преустанови съвместното живеене.

По отношение на семейното жилище:

По делото няма спор, че страните притежават в съпругеска имуществена общност дворно място с двуетажна къща, построена в него, и гараж, находящи се в гр. С.З., ***. Не е спорно и това, че двамата живеят на първия етаж, като всеки от тях ползва отделна стая, а кухнята, банята и тоалетната се ползва общо. Вторият етаж се ползва от сина на страните.

Съгласно чл.56, ал.1 СК при допускане на развода, когато семейното жилище не може да се ползва поотделно от двамата съпрузи, съдът предоставя ползването му на единия от тях, ако той е поискал и има жилищна нужда. Ако жилището е съсобствено, както е в случая, съдът, за да предостави жилището на един от двамата съпрузи, взема предвид вината, здравословното

състояние и други установени по делото обстоятелства. Семейното жилище може да се ползва поотделно от двамата съпрузи, ако жилищните и сервизните помещения могат да се обособят в отделни жилища - в зависимост от броя на жилищните и сервизните помещения към момента на развода, без преустройства, изменения и промяна на предназначението им, т.е. в зависимост от възможността да се обособят самостоятелни жилищни и сервизни помещения за всяка от обособените за живеене части, като разпределянето на жилищните помещения между бивши съпрузи при общо ползване на сервизите е допустимо по изключение, само ако отношенията са търпими (ППл на ВС № 12/1971 г., т.10). Отношенията между бившите съпрузи са търпими, когато са основани на взаимна толерантност, изключваща физически или психически тормоз; когато между бившите съпрузи е установена поносимост, умереност, съществува възможност за диалог; когато липсва не само физическа, но и вербална агресия, а поведението им е насочено към избягване на конфликти, прояви на такт и решаване на възникнали проблеми чрез взаимни отстъпки. Така установени отношения на търпимост, въпреки дълбокото и непоправимо разстройство на брака, позволяват съжителството в семейното жилище при общо ползване на сервизни помещения.

В случая не може да става дума за търпимост, тъй като по делото е установен физически и психически тормоз над съпругата от страна на съпруга. Макар двамата да живеят на първия етаж от къщата и всеки да ползва отделна стая от доста години, съдът не може да приеме, че поведението на съпруга прави отношенията между двамата поносими, диалогични, без агресия. Поради това съдът намира, че между двамата няма търпимост, което изключва ползването на семейното жилище поотделно от всеки един от тях. От друга страна, ползваният от тях първи етаж има само една кухня и сервизни помещения. По отношение на втория етаж по делото е установено, че той се ползва от сина на страните. Към него има изградено външно стълбище и самостоятелен вход.

В случая, освен, че съпругът има вина за разстройството в брачните отношения, следва да се има предвид, че от събраните писмени доказателства се установява, че ищцата е с влошено здравословно състояние. Тя страда от злокачествено заболяване на бъбрека, артериална хипертония, бронхиална астма и увреждане на междупрешленните дискове в поясната област на гръбначния стълб и затруднена двигателна активност. Освен това, от представената епикриза от 08.03.2016 г. от Клиниката по кардиология дейност по ревматология, се установява, че ищцата е лекувана от гонартроза с установена накуцваща походка, болки и ограничена подвижност в двете колени стави с хроничен ход на заболяването. Тя е претърпяла оперативно лечение на бъбрека и черния дроб. Страда и от хроничен пиелонефрит на единствен бъбрек.

Предвид на тези обстоятелства съдът намира, че семейното жилище не може да се ползва съвместно от двамата съпрузи и ползването следва да бъде

предоставено на ищцата за неопределено време. Съгласно чл.57, ал.1 СК в този случай се учредява безсрочно наемно правоотношение. Всяка от страните може да поиска съдът да определи размера на наема. Съгласно чл.162 ГПК съдът определя размера по своя преценка или взема заключение на вещо лице. По делото е поставена допълнителна задача на вещото лице от съдебно-техническата експертиза и според заключението му месечният наем за процесната къща е 438 евро. Предвид на това заключение, като взе предвид установеното по делото, че страните са ползвали само първия етаж от къщата, намира, че ищцата следва да заплаща на ответника месечен наем в размер на 50 евро, като сумата се дължи от датата на фактическото напускане на къщата от страна на ответника.

С оглед на изхода от делото, въззивният съд намира, че направените по делото разноси пред въззивната инстанция трябва да останат така, както са понесени от страните.

Воден от горните мотиви, Окръжен съд Стара Загора, втори граждански състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 143 от 17.02.2025 г., постановено по гр.д. № 3147/2024 г. по описа на Районен съд – Стара Загора, в частта с която на Б. Д. М. от гр. С.З., ***, ЕГН *****, на основание чл. 56, ал.1 СК е предоставен за ползване втория етаж от къща, находяща се в гр. С.З., ***.

ОСЪЖДА на основание чл.57, ал.2 СК Б. Д. М. от гр. С.З., ***, ЕГН *****, ДА ЗАПЛАЩА на М. С. М. от гр. С.З., ***, ЕГН *****, сумата от 50 евро (петдесет евро), представляваща ежемесечен наем за ползването на първия етаж от жилищна сграда в гр. С.З., ***, считано от датата на фактическото напускане на жилището от М. С. М..

ПОТВЪРЖДАВА решение № 143 от 17.02.2025 г., постановено по гр.д. № 3147/2024 г. по описа на Районен съд – Стара Загора, в останалата обжалвана част.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване – чл.280, ал.3, т.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____